

[Poul Dam.]

politik, som skulle løse alle problemerne, meget langt et fata morgana, hvis man ikke vil den ombygning af samfundet i socialistisk retning, som er den eneste mulighed for at få virkelig centrale, afgørende socialpolitiske fremskridt her i landet.

Kjær Rasmussen: Det er efterhånden en generation siden, at der sidst skete gennemgribende ændringer på det socialpolitiske område. Socialreformen af 1933 blev trods alt en korsvej, fordi man mere fik de menneskelige aspekter med. Men det kan ikke nægtes, at denne reform også var en defensiv foranstaltning, så at sige udsprunget af den borgerlige forestilling om, at dette samfund er udmærket, man skal blot sørge for at sikre nogle sæmgrupper. Også i dag bygger sociallovgivningen på dette princip. Derfor virker den som et sikkerhedsnet, derfor er den defensiv. Socialkontoret er et sted, hvor man henvender sig og søger hjælp, når alle andre muligheder er udtømt.

Nu forstår man på en måde godt, at datidens socialreform måtte få nogle defensive træk. Der var som bekendt ikke tale om noget rigt samfund; men i dag, hvor de økonomiske muligheder er til stede, må vi til at tænke socialpolitisk ad helt andre baner. Tiden er kommet, da socialpolitikken må være mere udadrettet, må være mere offensiv, således at denne politik vil kunne medføre kvalitative ændringer i befolkningens livsform. Kan vi foranstalte noget sådant, vil vi samtidig lave kulturpolitik, der ikke kun drejer sig om museer, teaterlovgivning og kunstnerstøtte. Vi afventer spændt, hvad den siddende socialreformkommission vil barsle med. Når betænkningen kommer, vil vi have et bedre debatgrundlag, end vi har i dag.

Den stillede forespørgsel, som er uhyggeligt omfangsrig uden at være særlig præcis — det er en hel valgtale — opererer fortsat ud fra den defensive betragtningsmåde. Forespørgerne anskuer fortsat socialpolitikken som foranstaltninger for sæmgrupper. Vi har for øjeblikket et enormt antal sociallove, sygeforsikringslove, arbejdsløsheds- og ulykkesforsikringslove, folke-, invalide- og enkepensionslove osv., osv., et hav af love, som ingen uindviiede overhovedet kan finde rundt i. Og nu skal vi altså have endnu flere

dyndet oveni. Man talte engang om fradragsjunglen på skattelovgivningens område; her burde man hurtigst muligt begynde at interessere sig for sociallovsjunglen og lade være med at plante så tæt, at almindelige mennesker ikke kan finde vej, endside trænge igennem. Det er en af grundene til, at jeg ikke udelukkende vil debattere på forespørgernes præmisser.

Vi har i den nugældende sociallovgivning et meget uheldigt begreb, der kaldes for kategoriklævning. Denne kategoriklævning viser sig især i de tilfælde, hvor de sociale sikringsordninger skal træde i funktion. Lad os blot endnu en gang tage den enlige mor som eksempel. Hun kan opnå 6 forskellige typer af hjælp, for så vidt angår uddannelseshjælp og underholdshjælp: revalidering på socialkontret, revalidering på revalideringscentret, på mødrehjælpen, offentlig for-
sorg, enkepensionslovene plus lov om børne- og ungdomsforsorg. Det ville ærlig talt være noget enklere, hvis hun simpelt hen kunne nøjes med at henvende sig ét enkelt sted.

I det hele taget må man sige, at vort sikringssystem har overtaget en lang række kendetegn fra privatforsikringerne. En række forudsætninger kræves opfyldt for at kunne opnå denne eller hin hjælp fra socialforsikringerne, og heraf følger naturligt, at ordningernes værdi som forsørgelsesmæssige hjælpeforanstaltninger forringes væsentligt. Her indtræder kategori-klævningen igen, fordi der opstår behov, som ikke kan henføres under de nævnte ordninger. Og når et trangtilfælde ikke kan henføres under de sociale sikringsordninger, ja, så må vedkommende finde sig i at blive placeret hos den offentlige for-
sorg, der opererer med lavere ydelser — en offentlig for-
sorg, som er defensiv, fordi der ikke er noget perspektiv i den i retning af at få vedkommende på ret køl igen.

Inden man når så langt som til at finde ud af placeringen, vil papirdyngerne være vokset til kolossale højder. Kontorer har korresponderet indbyrdes og naturligvis også en gang imellem med den, hvis sag det drejer sig om. En mængde arbejdskraft er investeret, og klientelet fremmedgøres tolt, fordi det formelle hele tiden går forud for den enkelte.

Så vidt jeg har forstået, vil en hel del — vel også i denne sal — være indstillet på,